

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

י"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך - תזריע-החודש

עלון מס' 85 | שנה 2

בדרך הפרשה

דמות העבודה זרה צלם תועבתם... כף עשה לי השר משה?! ועם המלה, חקק בנעלי את סמל אמונתי כדי שאדרה עליו ואשחק אותו בכל צעד וצעד... החליט המלה על אטר כי יש להוציא את רבי משה להורג בשרפה, אולם יש לעשות זאת בצנעה כדי שלא יבינו המון העם כי טעה המלה בשקול דעתו כאשר מנה שר בוגד לאמונתם. משום כן הורה המלה לאחד ממתניו בעל מפעל ליצור לבנים שבמפעלו פעל כבשן ללבון לבנים שאם יבוא אליו אחד משריו וישאל: "האם עשית כהוראת המלה?", יש לתפסו מיד ולהשליכו אל כבשן האש.

בשובו לארמון קרא המלה לרבי משה ואמר לו: לה אל מפעל הלבנים ושאל את בעל המפעל: "האם

רבי משה בן מימון | הרמב"ם

נס ההצלה של הרמב"ם בזכות מצות מילה וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג) בספר ילקוט מעם לועז (קהלת י, ח) מביא מעשה נפלא שארע לרבנו משה בן מימון - הרמב"ם, בעת ששמש כרופאו האישי של שר האוצר של מלה ספרד והיה מקרב מאד למלה שהעריף את חכמתו של השר היהודי ונשא ונגדלו מעל כל השרים אשר אתו.

היה בין שרי המלה הגויים שר אחד שקנא מאד ברבי משה ונסה בכל עת להסית את המלה כנגדו אולם ללא הועיל, עד שפעם אחת נקרתה בדרך הזדמנות פו... נוהג היה המלה שביום אידם היה הולך לבית תיפלתם כשהוא נועל נעלים חדשות ולובש אדרת מלכות חדשה. כמנוי של כבוד בקש המלה מאת רבי משה שיזמין בעבורו את הנעלים והאדרת ליום המיקל.

נגש אותו שר צורר היהודים אל הסנדלר האמן בו הזמין רבי משה את הנעלים עבור המלה ולחש על אָזנו דבר מה ואף שלשל לידיו סכום הגון... הסכים הסנדלר למיממה השפלה שגלחשה באָזנו. בהגיע היום רכב המלה על סוסו לבית התיפלה כשהוא נעול בנעליו החדשות ומעטף באדרתו ברב פאר והדר. לפתע נגש אליו השר הצורר ואמר: אדוני המלה! ראה נא מה עולל לך השר היהודי! מה עולל? תמה המלה.

הראה לו השר פי על סולית הנעל היתה חקוקה

עשית פהוראת המלך". יצא רבי משה לשליחותו כאשר נצטוה. בהיותו בדרך עצר אותו יהודי עני ואמר: רבי! אשתי ילדה לי בן והיום מלאו שמונה ימים להולדו ועדין לא מלתי אותו האם מוכן כבודו לבוא ולמול את בני? ומדוע לא הזמנת מוהל? תמה רבי משה. הזמנתי ענה האיש אלא שהמוהל לא הגיע והשעה מאחרת ועוד מעט תשקע השמש. סר רבי משה אל בית האיש ומל את התינוק ואף היטיב את לבו בסעודת המצוה בה נשא דברי תורה.

בינתיים שש השור הצורר על מפלת שונאו ובהתרגשותו הרבה לא המתין אלא רכב אל בית החרשת ללבנים שם נגש אל בעל בית החרשת ושאל: "נו, האם עשית פהוראת המלך?" ... תפש אותו בעל בית החרשת בכגדו והשליכו אל כבשן האש!...
כעבור שעה קלה הגיע רבי משה ושאל אף הוא: "האם עשית פהוראת המלך?". "אכן כן" ענה בעל המפעל "שוב אל המלך ואמר לו כי הבוגד כבר מזמן הפך לאפר..." . שב רבי משה אל המלך ובשר למלך את הדברים. תמה המלך וברר עמו את השתלשלות

העניינים עד שהפל נתגלה לאשורו. הודה רבי משה לה' על שהצילו וערה סעודת הודיה גדולה בה אמר: אברהם אבינו נקרא "אברהם אוקבי" הוא הראשון שהחל במצות מילה ובכותה נצל מכבשן האש. גם אני סים רבי משה זכיתי הודות למצוה יקרה זו להנצל מכבשן האש!

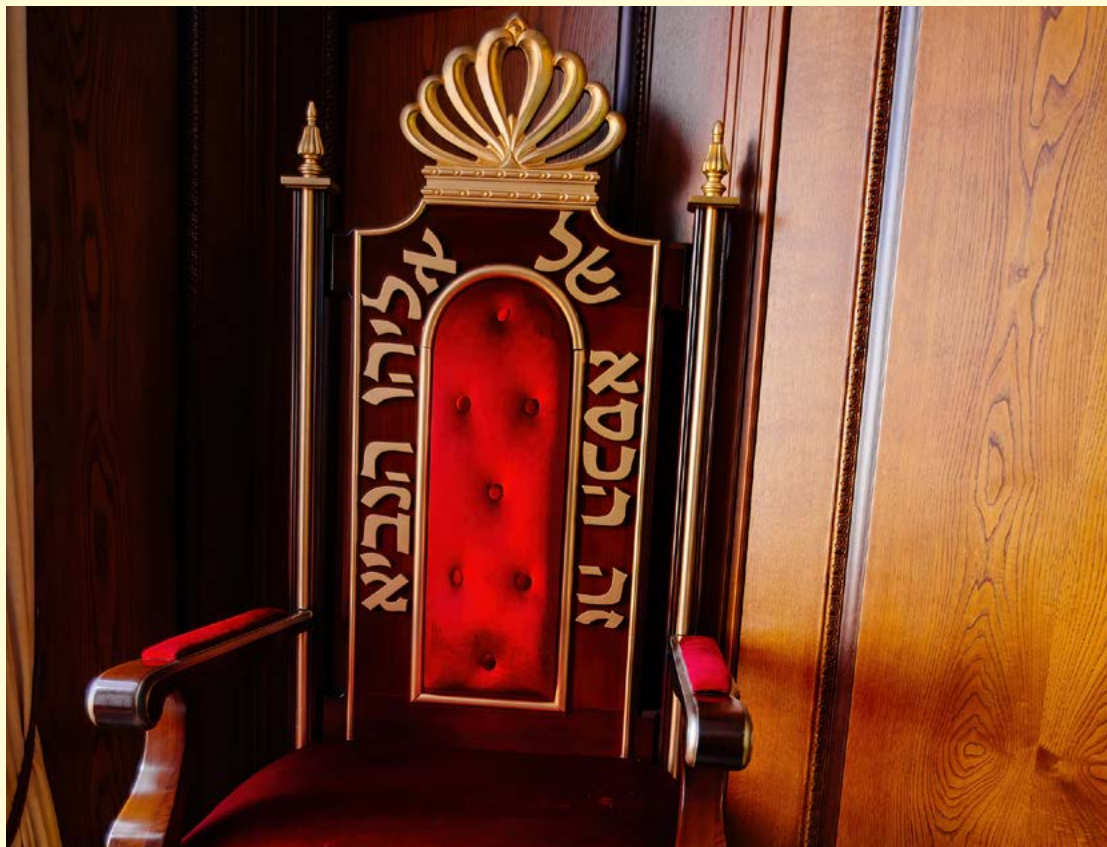
איזו חשיבות לתינוק מיחס בכרית מילה! קבע הרב מבריסק

"**וביום השמיני ימול בשר ערלתו**" (יב, ג)

מספר על הרב מבריסק - רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל, שפעם אחת התקיימה בביתו ברית מילה לאחד מנכדיו. בסיומה של הברית נגש המוהל אל הסבא - הרב ואמר: "נו... ברוך ה' שזכינו לקיים מצות ברית מילה, ועוד בבית הרב, ואחד מצאצאיו..."

התפלא הרב ותהה: "למה פונתה?! האם אתה חושב שקיימה של ברית בביתי ולנכדי שונה היא מחשיבות ברית אחרת?!"

אמשל לה משל למה הדבר דומה: הנה איזה מלמד

של רוטשילד, אבל בנוסף יהיה לי גם את שכרי המועט שאני מקבל בתור מלמד..."
כן הוא הנמשל, גם במצות ברית המילה: מצוה זו כה חשובה לאין ערוך עד כדי שאין ערה וחשיבות כלל ליחוסו של הנמול...

תינוקות שהיה עושה מלאכתו נאמנה אולם שכרו היה זעום וכל ימיו היה עני ואביון. והנה פעם אחת התבטא המלמד: "אם היה לי כל אוצרותיו של רוטשילד הייתי עוד יותר עשיר ממנו...". תלמידיו לא הבינו ושאלו: "למה פונתך?! המלמד השיב בחינה: "חשבו רגע!... למעשה אם יהיו לי את כל אוצרותיו

בדרך המדות

השדוה להתבטל!... אל תקחי את הדברים כפי שהם נאמרו - מהרו הבנות לומר לרבנית - כמוכן שמאד הגזמנו... אסור בשום פנים ואופן לבטל את השדוה.

לא ולא - התעקשה הרבנית - זאת אתן אומרות עכשו כי אין אתן רוצות להיות סבת בטול השדוה, אולם אני דואגת לבני באמת ובתמים, על פן נחרץ הדבר אצלי לבטל את השדוה ויהי מה!

הבנות לא ידעו את נפשן מרב צער ופרצו בבכי. עכשו - אמרה הרבנית - כאשר אתן מבינות מה עשיתן אוכל לגלות לכן שהחתן אינו בני כלל... אולם שעור מאלף למדתן, לעתים אדם מדבר לשון הרע ומשחרר את חרצבות לשונו רק משום שאין הוא מבין את הנזק העצום שגורם מדבורו. לאחר שחשתן את שעשיתן והבנתן היטב את הנזק שעלול להגרם, שוב לא תחזרו על כף.

השדוה ש'כמעט' התבטל...

"בדד יושב מחויז למחנה מושבו" (יג, מו) מבאר רש"י: אמרו רבותינו, מה נשתנה המצרע משאר טמאים שהוא יושב בדד? אלא הועיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל מאחרים וישוב בדד!

ספר רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: מעשה ברבנית ידועה שנסעה פעם באוטובוס. מאחוריה ישבו שתי בנות שדברו לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארסה זה לא מכבר. הבנות גנו את הפלה מאד בכנוי גנאי ומסקנתם היתה שיש לרחם על החתן ה"אמלל"... לפתע הסתובבה הרבנית אל שתי הבנות ואמרה: אני מודה לכן מאד על הדברים ששמעתן! החתן הוא בני! אדאג שיבטל את השדוה תקף ומיד! אינני רוצה שבני יהיה אמלל... הבנות נבהלו מאד כאשר הבינו את אשר גרמו בדבורן. בגללן עומד

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵנוּ

בְּאִפְסוֹן שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְתַאֵר בְּכֻלָּל. הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לְאַבְא שְׁלוֹ כָּל בִּקְרָה, עַד הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, הוּא הָיָה מְגִישׁ לוֹ אֶת אַרְוֵחַת הַבִּקְרָה, וְאַבְא שְׁלוֹ נָתַן לוֹ לְאָכַל גַּם מִהַגְבִּינָה שְׂאֵחוֹתוֹ הַרְבֵּנִית בְּרוֹם תַּחֲלִי הַיְתָה עוֹשָׂה. וְגַם לְאַחַר שְׁהִסְטִיפְלֵעֵר נִפְטֵר, הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לְהַגִּיד כָּל יוֹם בִּקְרָה טוֹב לְאַחֲוֹתוֹ, הִיא הַיְתָה אֶלְמָנָה, וְהוּא הָלַךְ אֵלֶיהָ כָּל בִּקְרָה. בְּהַמְשָׁךְ הַשָּׁנִים כָּבַר לֹא הָיָה לוֹ כַּח אֵז הוּא הִגִּיעַ כָּל יוֹם יוֹם שְׂשִׁי. הוּא גַם הָיָה הוֹלֵךְ לְמִקְוֵה

דְּרָה אֲמוּנָה בְּחַרְמֵי

סִפּוּרִים מְאֻלָּפִים וְדַבְרֵי חוּזֵק עַל רַבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִרְן שֶׁר הַתּוֹרָה רַבֵּי חַיִּים קוֹנִיבְסְקִי זצ"ל מִפִּי נִכְדוֹ נִאֲמַן בֵּיתוֹ הַגָּאוֹן רַבֵּי גְדֻלְיָה הוֹנִיגְסְבֵּרְג שְׁלִיט"א רַב בֵּיהַמ"ד "שׁוֹנָה הַלְכוּת", דְּבָרִים שְׁשֻׁמַע בְּעֶצְמוֹ בְּמִשְׁפָּה הַשָּׁנִים מִמֶּרֶן זצ"ל

הַכְּבוֹד אָב שֶׁל ר' חַיִּים

הַכְּבוֹד אָב שֶׁל ר' חַיִּים לְאַבְיוֹ הַסְטִיפְלֵעֵר זצ"ל הָיָה

שם בבגן של הסטיפלער, ובקמשה השנים שהוא נחלש התחיל ללכת למקנה שמתחת ביתו.

"אבא בקש שאני אגיד משהו, וכי אני אחכה עד מחר בבקר?"

היה יהודי בשם ר' שמואל אפשטיין, אביו של ר' ישעיה אפשטיין, יד מינו של ר' חיים. ר' שמואל היה מהגבאים בבית הכנסת "לדרמן". בשמחת תורה היו שנים שעשו הקפות בחדר צדדי עבור הסטיפלער במגן מצמצם, בשל חלשתו. היה נראה לסטיפלער שר' שמואל לא נכנס או שלא נכנס מיד, והוא חשש שצריה לפיסו. הוא בקש מר' חיים במוצאי שמחת תורה: כשתראה את ר' שמואל אפשטיין, תפיס אותו בשמי, שאולי לא נהגו בו מספיק כבוד במגן שהוא היה צריה להכנס.

ר' חיים הלה לביתו של ר' שמואל ברחוב דבורה הנביאה, עלה 3 קומות ואמר: אבא בקש לפיס אתכם על המגן. ר' שמואל הגיב בפליאה: הלא אתה מתפלל אתי כל יום בגן, מה בער לך עכשו לבוא, והרי מחר הייתי בא לגן, תגיד לי את זה בגן. ענה לו ר' חיים: אבא בקש שאני אגיד משהו, וכי אני אחכה עד מחר בבקר? כבוד אב! מיד שאבא אמר לי הזדרוטי לכאן ומיד באתי אליה, וכי אחכה עד מחר לעשות את הכבוד אב?

היחס של ר' חיים וילדי ישראל

"אני פותב להם מלה, זה מחזק אותם"

הוא קרב מאד את כל ילדי ישראל. כל נער בר מצוה שהיה מגיע אליו היה מקבלו במאור פנים, והיה מעודד אותו ללמד ולדעת את הש"ס. הוא רצה להכניס לילדים משגים, לדעת ש"ס, לגמור ש"ס. הוא היה אומר: לא העקר זה לגמור, העקר זה לדעת ולחזור פמוכן. הוא התייחס לכל ילד בכבוד לא פחות מאשר מבגר ואולי אפילו קצת יותר.

יום אחד שאלתי את ר' חיים: הרב יסביר לי, הלא הרב משקיע שעות רבות ועונה למכתבים בכל יום, והרי זה על חשבון חבור חלק "דרך חכמה" נוסף, הרב לא מתקדם בגלל זה. הוא ענה לי: אתה צודק, אבל תראה, הלא בעקר למי שאני עונה אלו צעירים וזה מחזק אותם, אני כותב להם איזו מלה והם שמחים וגם זה עושה להם אהבת תורה, ובעקר אני רוצה לחזק את הצעירים.

הקשר עם הנכדים בדברי תורה

היה לו קשר אישי עם נכדיו וכל נכד קבל יחס. השיח אתו היה בלמוד, כל ילד היה צריה להגיד איזו שאלה בלמוד או איזה דבר תורה מדי פעם, והוא היה דורש: תכתב משהו, תשלח לי, אני אכתב לך הערה.

גם בסעודות השבת הוא היה מתייחס לכל אחד וחלק ברכונים לכלם. הוא פונה ושואל: "למה אתה לא גומר לאכל?" והכל היה עם חוש ההומור שלו ועם שמחת החיים שלו, כה עד סוף ימיו.

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1; 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ